

bejderspørgsmaalets haarde Knude, som, saa længe de bestaaende Forhold vedvare, vil strammes stedse haardere, vilde, da begynde lidt efter lidt at løsnest. Med andre Ord, hvis Staten eller Samfundet, hvad man nu vil kalde det, vil øve Ret og Retfærdighed, behøver den ikke i saa høj Grad at optræde som den „godgørende“.

Jeg vil gerne i denne Forbindelse have Lov til lige at nævne en Udtalelse af Dr. Starcke, hyormed han slutter en lille Artikel om vore Skatter. Den lyder saaledes: „Den nuværende Ordning strider paa alle Punkter mod Arbejdets Interesser. Er det da saa underligt, at Tiderne blive daarligere? Bryd den private Magt til at udsuge Arbejdet, giv Samfundet den Grundværdi tilbage, som med Rette tilkommer det, saa bliver Arbejdet frit, og enhver vil kunne finde Arbejde. Og hans Arbejdsmod vil stige, fordi han ved, at han faar hele Udbyttet af sit eget Arbejde — men heller ikke mere. Følelsen af personligt Ansvar vil blive stærkere, og den skadelige Spekulation paa at kunne leve af andres Arbejde vil forsvinde“.

Endvidere mener jeg, at *Skattepligten* i alt Fald for Tiden fortrinvis findes der, hvor de store Formuer ere, og her falder den altid sammen med Skatteevnen. Det er ikke, fordi her findes en særlig Skatteevne, at man skal lægge Skatter her, for det giver i og for sig ikke Ret til at kræve noget, men det er, fordi de store Formuer som Regel have kunnet ophobe sig i Ly af Jordrentemonopolet. Derfor have disse Formuer en særlig Skattepligt, saa længe dette Monopol opretholdes. Igennem dette ere store Indtægter, som med Rette tilkom Samfundet, fordi det har skabt de Værdier, hvoraf de flyde, gaaede i private Hænder. Det var derfor retfærdigt, og det kan begrundes ud fra et Retfærdighedssynspunkt, at Samfundet, Stat og Kommune, kræver Renten af disse Værdier ogsaa i Form af Formueskat. — Og noget lignende, om end ikke i saa høj Grad, kan siges om Indkomstskatten. Det ærede Medlem for Holbæk Amts 5te Valgkreds (N. Jensen) bemærkede i Gaar, at naar der er Tale om de store aarlige Indtægter, Indtægter paa mellem 20,000 og 30,000 Kr., havde der i Regelen været mange Hænder i Virksomhed for at skaffe dem til Veje. Det er sandt, og mange af disse Hænder have — for nu at blive i Stilen — rimeligvis ikke faaet det fulde Udbytte af deres Arbejde, fordi de have maattet skatte til Jordrentemonopolet. Derfor er det retfærdigt, at Samfundet, saa

længe dette Monopol bevares, kræver Skat af disse store Indtægter, der ere Frugten af mange Hænders Virksomhed, ikke som Følge af Skatteevnen, men fordi Skattepligten er der.

Det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds (Schovelin) var saa elskværdig at minde om mine Udtalelser her i Salen under Forhandlingerne om Teater-skatten i Fjor, og hvis det ærede Medlem lagde det samme ind i dem, som jeg gjorde, og altsaa var enig med mig i den af mig her fremsatte Opfattelse af, hvor jeg mener, Skattepligten findes, kunne vi for saa vidt godt slaa Følge i det Stykke. Men vi ere jo slet ikke enige. Saa snart Talen bliver om, hvor Skattepligten findes, gaa vi lige stik modsat Retning. Thi naar det ærede Medlem her fremsatte den urimelige Paa-stand, at det er de smaa i Samfundet, som skyldte Samfundet mest og derfor ere de mest skattepligtige, havde jeg mest Lyst til ikke at opholde mig ved det ærede Medlem. Naar jeg alligevel gør det et Øjeblik, er det, fordi det ærede Medlem ikke skal kunne give det Skin af, at der er noget Makerskab mellem os i det Stykke. Lad mig nævne et Par Eksempler. Lad os tænke os det Tilfælde, at alle de smaa i Samfundet paa een Gang forsvandt fra Jordens Overflade — hvad jeg nu langt fra vilde ønske —, saa at kun de store bleve tilbage, de store, som for Penge kunne skaffe sig alle de Samfundsgoder, der ere til, omtrent saaledes udtrykte det ærede Medlem sig. Ja, saa skulde de jo selv til at tage fat med at pløje, saa og høste, hente den lille Suppevisk ude i Haven, som det ærede Medlem saa kønt udtrykte sig, grave Kartoffer op, selv slagte Grisen til Nytaar o. s. v. Jeg tænker, at naar de have prøvet det lidt, ville de sige: Ak, havde vi dog haft de smaa i Samfundet igen, der var dog meget, der hvilede paa dem, de bar sandelig deres Del! — Lad os saa i Mod-sætning dertil tænke os, at det var de store, der forsvandt fra Jordens Overflade, altsaa dem, om hvem det ærede Medlem mener, at de kunne klare sig, de have Pengene, Verden staar aaben for dem, for Penge kunne de købe sig Politibeskyttelse o. s. v., hvad mon saa de smaa vilde sige? Ja, de vilde ikke savne dem, det er jeg vis paa, i den Forstand, som de store vilde savne de smaa, hvis de bleve borte. De vilde sige omtrent som saa: Det var for Resten godt, vi kom af med dem, de fyldte saa meget, nu er der da Plads for os andre til at være her. — Deraf mener jeg, man